

Aardenburg verlegt zijn grenzen

Drie lokale kerken, een hoveniersbedrijf, de vitrine van een bakkerij, een schapenweide, een kreek: het kunstparcours van de biënnale laat je alle hoeken van Aardenburg zien. Het thema 'Over grenzen' bespeelt de tijdgeest breed.

Geert Van der Speeten

Zaterdag 23 juli 2022 om 3.25 uur

De blikvanger van de biënnale is een vervallen pand dat Maria Roosen tot peperkoeken huisje omvormde.
Christophe De Muynck

Naar Aardenburg, een slaperige deelgemeente van Sluis, slingeren alleen smalle wegen. Deze uithoek van Zeeuws-Vlaanderen heeft een rijke traditie, als Romeinse nederzetting en welvarende stad in de middeleeuwen. Nu valt vooral de open ruimte op: het compacte centrum dat uitwaaiert naar een groene gordel.

Een lokale stichting zette er vijf jaar geleden in de luwte een kunstbiënnale op. Met Nederlandse overheidssteun kan ze best hoog mikken. Behalve een parcours met hedendaagse kunst biedt het Kunstenfestival Aardenburg ook poëzie, muziek, lezingen en straattheater. Net als bij de editie van 2019 is het nabijgelegen Middelburg, deelgemeente van Maldegem, bij het project betrokken. Voor de passant springen de verschillen meteen in het oog: ruime fietspaden in Nederland, tegenover kasseien in de Vlaamse dorpskern.

De kunsthondelaars Ronny en Jessy Van de Velde zetten mee hun schouders onder de eerste edities. Nu is curator Benedict Vandaele aan zet. Hij kan bijzondere binnen- en buitenlocaties uitspelen, van privétuinen tot verlaten huizen. Vandaele inviteerde kunstenaars die de bijzondere sfeer nog extra versterken. Nederlanders zijn in de meerderheid, vaak met nieuw werk.

Vruchtbaarheid

De blikvanger is een vervallen pand aan de markt, dat door Maria Roosen tot peperkoeken huisje getransformeerd is. Haar kwetsbare, uitbundige sculpturen vegen een vrolijke noot toe. Tot aan de dakgoot verlevendigde Roosen de grauwe gevel met glazen voorwerpen die verwijzen naar wat we ons bij interieurs uit lang vervlogen tijden voorstellen, zoals pollepels, borden of bierpullen. Haar typische vruchtbaarheidsmotieven, in de vorm van zaadcellen, borsten en groeiende wortels, mochten niet ontbreken.

Beelden van Maen Florin knipogen naar klassieke piëta's. C. De Muynck

Andere locaties roepen de sfeer van de Watou-zomers op, toen die grossierden in vermolmd huiselijkheid, via gammele trappen en achterkoertjes. Het Gele Huis is gestript van elke vorm van nutsvoorziening. Alles ademt vergankelijkheid. Je vindt er sterk esthetisch werk van Tamara Dees, met zwarte spiegels en medaillons die een golfbeweging tegen het behang uittekenen. Elders hing Johnny Beerens fascinerende objecten met een ruwe bast, craquelé op basis van handgeschept papier.

In de bijbehorende garage, met nog sporen van een smeerpuit en klimop die naar binnen dringt, installeerde Folkert De Jong een beeldengroep van drie zwartgeblakerde Christusfiguren. De titel, Wormwood, hint op apocalyptische taferelen.

Achtergebleven sandalen

Geografisch zoekt de biënnale de grensregio op, maar dat leidde ook tot een uitgesproken thema. 'Over grenzen' verwijst naar echte of denkbeeldige muren die we overal zien optrekken, naar migratie, naar grenzen die figuurlijk verlegd of bestendigd worden.

Een van de oudste werken van Philip Aguirre y Otegui, in de vitrine van een bakkerij, brengt de niet-aflatende vluchtelingenstroom pakkend in beeld. Aan de Senegalese kust verzamelde hij achtergebleven sandalen.

Op Exodus, een foto in een lichtbox, stippelen ze een vluchtroute uit door een steppelandschap.

Met herkenbare en licht vervreemdende motieven heeft de zomerperiode er weer een verrassend kunstparcours bij

Ingrid van de Linde brengt in haar video een woestijnrit door het verwoeste Jemen in kaart, vertrekkend van portretten van kinderen. De sfeer is desolaat. Het scherm is gemonteerd op een verroest autowrak in een oude legertent. Luguber is ook de manier waarop Sven 't Jolle in een centraal geplaatste installatie naar bootvluchtelingen en pushbacks verwijst, met een dubbele afsluiting rond een opblaasbaar zwembadje.

Gealarmeerd

Twee kerken in Aardenburg en een in Middelburg zijn het decor van grootschalige werken. Koen van den Broek voert ons mee naar het Land of milk and money, in een zelden getoond monumentaal vierluik. Helemaal anders van sfeer is de Sint-Baafskerk, een ingetogen witte ruimte waar de keramieken beelden van Maen Florin knipogen naar klassieke piëta's. Ook het grote doek van Gommar Gilliams en de beelden van Johan Tahon, in Middelburg, flirten met de kunstgeschiedenis en de bijbehorende droomwerelden.

Tamara Dees creëerde een golfbeweging met spiegels en medaillons. odm

Andere ingrepen zijn lichtvoetiger. Drowning Wo/Man is een zelfportret van Dirk Schellekens, een van de makers. Met de drijvende hyperrealistische sculptuur op de Meulekreek in Middelburg daagt hij ons uit: wat zouden wij doen, in noodsituaties? 'Dit is een kunstwerk', waarschuwt het infobordje laconiek. Niet zonder reden: in de eerste week kreeg de lokale politie drie oproepen binnen van gealarmeerde passanten.

Schellekens tekent ook voor een neon in een schapenweide. This side up nodigt ons uit om naar omhoog te kijken, naar de lucht en het landschap, en dat met technieken die je spontaan verbindt met de alomtegenwoordige verpakingsbranche.

Met herkenbare en licht vervreemdende motieven zoals deze, op meer dan twintig locaties, heeft de zomerperiode er weer een verrassend kunstparcours in de periferie bijgekregen.